

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК «СВЯТІ ГОРИ» ВСЕУКРАЇНСЬКА ЕКОЛОГІЧНА ЛІГА

Резолюція науково-практичної конференції «Збереження біологічного й ландшафтного різноманіття як складова екологічного та патріотичного виховання населення України»

7 – 8 липня 2016 р.

До складу природно-заповідного фонду України входять найцінніші екосистеми, які мають велике значення для підтримки балансу природних процесів на території нашої країни. Станом на 2016 рік показник заповідності становить 6,3 %, тоді як у країнах Європи – не менше ніж 10 %.

Схід України є унікальним з природоохоронного погляду, оскільки тут збереглися типчаково-ковилові цілинні степи, байрачні та заплавні ліси. Цінним природно-ландшафтним спадком є крейдові скелі, на яких ростуть реліктові бори сосни крейдової. У північній частині Донецької області знаходиться Національний природний парк «Святі гори», який протягається вздовж лівого берега річки Сіверський Донець. Флора парку нараховує 20 ендемічних видів, які трапляються виключно на цій території.

Заповідні території відіграють значну роль у формуванні екологічної свідомості та бажання зберегти довкілля для наступних поколінь. Захоплення природою рідного краю сприяє підвищенню рівня національної свідомості та почуття гордості за свою країну у дітей та молоді.

Збереження та розвиток природно-заповідного фонду України, зокрема біотичного й ландшафтного різноманіття, формування національної екомережі є вкрай актуальним завданням як на державному рівні, так і на рівні місцевого самоврядування і має бути висвітлено в освітніх програмах кожного міста.

Учасники науково-практичної конференції «Збереження біологічного й ландшафтного різноманіття як складова екологічного та патріотичного виховання населення України» визначили, що для збереження заповідних територій та посилення патріотичної складової в системі екологічної освіти населення необхідно:

Міністерству екології та природних ресурсів України:

- створити Державне агентство природоохоронних територій та передати йому повноваження зі створення та підтримання діяльності об'єктів і територій природно-заповідного фонду та національної екологічної мережі України;
- розробити та затвердити Загальнодержавну програму розвитку заповідної справи на період до 2020 року;

- адаптувати законодавство України у сфері збереження навколишнього середовища до вимог директив Європейського Союзу та запровадити до 2020 року екосистемний підхід в управлінську діяльність.
- вжити дієвих заходів з посилення екологічної просвіти та освіти державних службовців, представників місцевих громад та органів самоврядування, громадян, представників бізнесу та громадських організацій. Популяризувати концепцію заповідності для збереження унікальних залишків дикої природи;
- залучати громадськість і науковців до реалізації заходів і проектів зі збереження біологічного й ландшафтного різноманіття, зокрема створити науково-експертну раду з представників профільних наукових установ та громадських природоохоронних організацій;
- забезпечити призначення на керівні посади у сфері заповідної справи лише фахівців з профільною освітою або досвідом роботи у цій сфері не менше 5 років;
- розробити та затвердити в установленому законом порядку зміни до законодавства щодо забезпечення фото-, та відеофіксації порушень природоохоронного законодавства задля уникнення прямого контакту між правопорушником та особою з контролюючих органів (надсилання квитанції поштою і т.п.);
- звернутись до голів обласних державних адміністрацій із запитом щодо того, як виконуються показники розширення площ ПЗФ згідно нормативів, прописаних в «Державній стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року» № 385 від 6 серпня 2014 р., та надати плани з розширення ПЗФ на 2017 рік;
- розглянути можливість розширення національного природного парку «Святі Гори», передбаченого Загальнодержавною програмою створення екологічної мережі та Державною стратегією регіонального розвитку, за рахунок перспективних прилягаючих до меж парку територій, які мають значну наукову та природоохоронну цінність.

Міністерству освіти і науки України:

- впровадити екологічну освіту у дошкільні, шкільні, позашкільні програми та програми для вищої школи та розпочати формування екологічної свідомості стосовно збереження біотичного й ландшафтного різноманіття;
- налагодити координацію співпраці між науковими колективами університетів та науковими відділами заповідників і національних природних парків;
- врахувати положення Концепції екологічної освіти України у нових програмах освіти зі сталого розвитку у початковій і старшій школі з посилення неформального компоненту екоосвіти громадськості та врахування ролі педагога-громадського діяча;
- посилити позашкільний компонент екоосвіти (гуртки, діяльність в громадських організаціях).

Народним депутатам України:

- внести на розгляд Верховної Ради України проект змін до Земельного кодексу України щодо:

- встановлення мораторію на зміну цільового призначення земель природно-заповідного, історико-культурного та іншого природоохоронного призначення, земель водного фонду в межах водоохоронних зон, розширення меж населених пунктів за рахунок включення до них перспективних для заповідання природних територій та наявних заповідних об'єктів;
- розширення переліку особливо цінних земель;
- заборони вилучення земель природно-заповідного, історико-культурного та іншого природоохоронного призначення;
- обов'язкового переведення територій та об'єктів ПЗФ до земель природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення.

Донецькій обласній державній адміністрації:

- підтримати ініціативу Всеукраїнської екологічної ліги щодо створення ландшафтних заказників місцевого значення:
 - «Галина гірка»;
 - «Караковський»;
 - «Приторський»;
 - «Брандушкин яр»;
 - «Балка Грузька»;
 - «Золотий байрак»;
 - «Тінистий байрак»;
 - «Баранцевий яр»;
 - «Малиновий степ»;
 - «Заплава р. Бик»;
- передбачити у місцевому бюджеті необхідні видатки для створення й утримання територій та об'єктів ПЗФ усіх категорій, а також для викупу земельних ділянок для подальшого заповідання, компенсації втрат землекористувачів, на землях яких їх створюють;
- забезпечити охорону та збереження степів шляхом:
 - розроблення «Стратегії охорони та збереження степів Донецької області» та відповідного плану заходів;
 - запобігання залісенню степових територій, що перебувають у природному стані.

Дніпропетровській обласній державній адміністрації:

- прискорити процес створення Орільського національного природного парку згідно з проектом, виконаним науковцями регіону у 2015 році.
- створити робочу групу із залученням науковців-розробників проекту та представника від Департаменту заповідної справи Мінприроди, розробити поетапний календарний план (дорожню карту) завершення процесу погодження проекту парку і подати пакет документів для підготовки Указу Президента не пізніше кінця 2016 року.

Державній екологічній інспекції України:

- розробити та затвердити в установленому порядку зміни до законодавства щодо встановлення кримінальної та адміністративної відповідальності посадових осіб, підвищення штрафів та посилення відповідальності за порушення та невиконання вимог і завдань природоохоронного законодавства у сфері ПЗФ.
- зупинити будь-які рубки на території Самарського бору, призначити комплексне комісійне обстеження законності рубок та провести науково-експертну оцінку наслідків цих рубок для біорізноманіття та стану екосистем Присамар'я, зважаючи на те, що ця територія зарезервована для створення національного парку "Самарський бір" з перспективою організації біосферного резервату.

Громадським екологічним організаціям:

- провести громадський аудит діяльності Міністерства екології та природних ресурсів України у сфері дозвільної діяльності, що стосується об'єктів ПЗФ;
- провести громадську інвентаризацію всіх об'єктів нерухомості, що перебувають на заповідних територіях і не відповідають завданням природних заповідних об'єктів.